

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адвокатури

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Безоплатна правова допомога»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – вибіркова

Рік набору – 2020

Харків – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Безоплатна правова допомога» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2020. 20 с.

Розробники:

Т.Б. Вільчик, докторка юридичних наук, професорка,
завідувач кафедри адвокатури

О.О. Шандула, кандидат юридичних наук, доцент,
кафедри адвокатури

Затверджено на засіданні кафедри адвокатури

(протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.)

Завідувачка кафедри – Т.Б. Вільчик, докторка юридичних наук,
професорка

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Безоплатна правова допомога
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Шандула Олександр Олексійович, доцент кафедри адвокатури, кандидат юридичних наук, доцент
Контактний телефон	+380 50 812 88 33
E-mail	o.o.shandula@nlu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Viber: tel.: +380508128833

Анотація навчальної дисципліни

Вивчається функціонування систем безоплатної правової допомоги в Україні та країнах Європейського Союзу. Аналізується питання реалізації конституційного права на безоплатну правову допомогу та роль адвокатури у цьому процесі, міжнародні стандарти безоплатної правової допомоги, зміст та специфіка принципів організації та діяльності адвокатів у системі безоплатної правової допомоги, права та обов'язки адвокатів, проблеми надання безоплатної вторинної правової допомоги адвокатом у різних видах судочинства.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування знань про сутність та правове забезпечення інституту безоплатної правової допомоги, практичну діяльність адвокатів як суб'єктів права надання безоплатної правової допомоги, проведення порівняльно-правового аналізу професійної діяльності адвокатури з надання безоплатної правової допомоги у різних правових юрисдикціях, визначення напрямів подальшого вдосконалення законодавства, що регулює організацію та діяльність адвокатури у системі безоплатної правової допомоги.

Завдання:

- вивчення сутності та правового регулювання інституту безоплатної правової допомоги;

- проведення аналізу міжнародних стандартів безоплатної правової допомоги та визначення проблем їх реалізації у національному законодавстві;
- вивчення правового становища, функцій та повноважень адвоката при наданні безоплатної правової допомоги;
- визначення прикладних проблем реалізації адвокатурою покладених на неї функцій з надання безоплатної правової допомоги та напрямів подальшого вдосконалення законодавства, що регулює її організацію та діяльність;
- проведення порівняльно-правового аналізу практичної діяльності адвокатури з надання безоплатної правничої допомоги у різних правових системах та виявлення шляхів оптимізації діяльності національної адвокатури у зазначеній сфері.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки***

Пререквізити: «Конституційне право», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Кримінальний процес», «Цивільний процес» та ін.

Кореквізити: «Державна влада та місцеве самоврядування: теорія та практика», «Судове адміністрування», «Адміністративні послуги в сфері юстиції» та ін.

Постреквізити: «Кримінальне право», «Цивільне право», «Адміністративне право», «Трудове право», «Цивільний процес», «Кримінальний процес», «Адвокатура та органи правозахисту», «Основи адвокатури».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має повинен демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1.	Демонструвати вміння застосування принципу верховенства права та міжнародних стандартів надання безоплатної правової допомоги для розв'язання складних задач та інноваційних проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
РН НД .2.	Проявляти здатність аналізувати та оцінювати вплив положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і

	практики Європейського суду з прав людини на розвиток інституту безоплатної правової допомоги в Україні.
РН НД .3.	Демонструвати вміння визначати правову природу та місце інституту безоплатної правової допомоги у юридичному механізмі захисту прав людини.
РН НД 4.	Демонструвати знання міжнародних стандартів участі адвоката у системі БПД.
РН НД 5.	Демонструвати знання сутності принципів організації та діяльності інституту адвокатури та специфіки їх реалізації у сфері надання безоплатної правової допомоги.
РН НД 6.	Проявляти знання сутності та значення інституту безоплатної правової допомоги, порядку та умов її надання в національній та європейських правових системах.
РН НД 7.	Характеризувати правове регулювання надання безоплатної вторинної правової допомоги (БВПД).
РН НД .8.	Визначати види правових послуг, що можуть здійснюватися у процесі надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – БВПД).
РН НД 9.	Демонструвати знання актуальних проблем реалізації адвокатом своїх повноважень при наданні безоплатної правової допомоги.
РН НД 10	Демонструвати здатність будувати оптимальні моделі взаємодії адвоката з клієнтом з метою надання ефективної безоплатної правової допомоги.
РН НД 11.	Демонструвати здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти при здійсненні аналізу законодавства, що регулює надання безоплатної правової допомоги.
РН НД 12.	Характеризувати стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги адвокатом та проявляти навички їх дотримання у професійній діяльності адвоката.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Конституційне право на безоплатну правову допомогу та його правове забезпечення.	Конституційне право на безоплатну правову допомогу та його правове забезпечення.	8
2	Правове регулювання інституту безоплатної правової допомоги в Україні.	Правове регулювання інституту безоплатної правової допомоги в Україні..	8
3	Міжнародні стандарти безоплатної правової допомоги.	Міжнародні стандарти безоплатної правової допомоги.	8
4	Міжнародні стандарти безоплатної правової допомоги.	Міжнародні стандарти безоплатної правової допомоги.	8
5	Система БПД в Україні.	Система БПД в Україні.	8
6	Організація надання безоплатної первинної правової допомоги.	Організація надання безоплатної первинної правової допомоги.	8
7	Загальна характеристика надання безоплатної вторинної правової допомоги (БВПД).	Загальна характеристика надання безоплатної вторинної правової допомоги (БВПД).	7
8	Порядок допуску адвокатів до надання безоплатної вторинної правничої допомоги в Україні.	Порядок допуску адвокатів до надання безоплатної вторинної правничої допомоги в Україні..	7
9	Права та обов'язки адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.	Права та обов'язки адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.	7
10	Надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному судочинстві.	Надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному судочинстві.	12
11	Надання безоплатної вторинної правової допомоги у цивільному та адміністративному судочинстві..	Надання безоплатної вторинної правової допомоги у цивільному та адміністративному судочинстві..	10
12	Стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги адвокатом.	Стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги адвокатом.	7
13	Оплата праці та механізм фінансової звітності адвоката у системі БВПД.	Оплата праці та механізм фінансової звітності адвоката у системі БВПД.	7
14	Організація безоплатної правової допомоги у країнах Європейського Союзу.	Організація безоплатної правової допомоги у країнах Європейського Союзу.	7

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1.	Конституційне право на безоплатну правову допомогу та його правове забезпечення.	Конституційне право на безоплатну правову допомогу та його правове забезпечення.	156
2.	Правове регулювання інституту безоплатної правової допомоги в Україні..		
3.	Принципи організації та діяльності інституту адвокатури та їх специфіка у сфері надання безоплатної правової допомоги.		
	Загальна характеристика надання безоплатної вторинної правової допомоги (БВПД).		
	Порядок допуску адвокатів до надання безоплатної вторинної правничої допомоги в Україні.		
	Права та обов'язки адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.	Права та обов'язки адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.	
	Надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному судочинстві.		
	Надання безоплатної вторинної правової допомоги у цивільному та адміністративному судочинстві..		

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих і підзаконних актів з питань організації та діяльності адвокатури;
- робота над кейсами з питань організації та діяльності адвокатури;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе і рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання й методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Навчально-методичному посібнику для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Основи адвокатури» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

**Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної
дисципліни**

Нормативно-правові акти

Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

Про безоплатну правову допомогу: Закон України 2 червня 2011 року № 3460-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>

Концепція формування системи безоплатної правової допомоги в Україні від 9 червня 2006 року N 509/2006. URL: https://ips.ligazakon.net/document/U509_06

Європейська Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод. URL: https://www.echr.coe.int/documents/convention_ukr.pdf.
Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.

Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, Прийнято делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 р.

Європейська угода про осіб, що беруть участь у процесі Європейського суду з прав людини. Страсбург, 5 березня 1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_324#Text

Рекомендації Рекомендація № R (2000) 21 Комітету Міністрів державам-членам про свободу професійної діяльності адвокатів. Ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи на 727 засіданні заступників міністрів 25 жовтня 2000 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/R_2000_21_2000_10_25.pdf

Загальна декларація прав людини: Прийнято резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи / Упоряд. Ю. К. Качуренко. 2-е вид. К.: Юрінформ, 1992. С. 18-24.

Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text.

Резолюція (78) 8 Комітета міністрів о юридической помощи и консультациях, принята Комитетом Министров Совета Европы 2 марта 1978 года. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_132#Text .

Основні положення про роль адвокатів, прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 року. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_835.

Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, затв. Установчим З'їздом адвокатів України 17.11.2012 року. URL: <http://vkdkka.org/polojennia/>.

Положення Про Раду Адвокатів України, затв. Рішенням № 27 Ради адвокатів України від 17 грудня 2012 року.

Постанова Кабінету Міністрів України від 06.06.2012 р. № 504 «Про утворення Координаційного центру з надання правової допомоги та ліквідацію Центру правової реформи і законопроектних робіт при Міністерстві юстиції».

Положення про Комітет з питань безоплатної правової допомоги URL: <http://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pologennya/2015.07.21-pologennya-4.pdf>.

Положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги, затв. рішенням Ради адвокатів України від України № 281 15.12.2017 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr281871-17#Text>

Положення про Комітет з питань адвокатської етики при Національній асоціації адвокатів України від 28.02.2014 р. URL: <http://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pologennya/2014.10.25-pologennya-173.pdf>

Положення про Комітет захисту прав адвоката та гарантій адвокатської діяльності, затв. рішенням Ради адвокатів України № 182 від 27 липня 2013 р. URL: <http://unba.org.ua/akts-naau/category/18-pologennya.html>

Стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі, затв. наказом Міністерства юстиції України від 25.02.2014 р. № 386/5, за реєстр. у Міністерстві юстиції України 26.02.2014 р. за № 337/25114 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0337-14>.

Стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у цивільному, адміністративному процесі та представництва у кримінальному процесі. Затв. наказом Міністерства юстиції України від 21.12.2017 № 4125/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1554-17#Text>

Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1362 «Про затвердження Порядку і умов проведення конкурсу та вимог до професійного рівня адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правової допомоги».

Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1363 «Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб».

Постанова Кабінету Міністрів України від 11.01.2012 № 8 «Про затвердження Порядку і умов укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі».

Постанова Кабінету Міністрів України від 18.04.2012 № 305 «Питання оплати послуг адвокатів, які надають вторинну правову допомогу особам, затриманим в

адміністративному або кримінально-процесуальному порядку, а також у кримінальних справах».

Наказ Міністерства юстиції від 15.06.2012 № 891/5 «Про затвердження Порядку та критеріїв залучення органами місцевого самоврядування юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги».

Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI /Офіційний сайт ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/print1433742953674692>.

Цивільний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 06.07.2005 р. № 2747. URL: // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

Правила адвокатської етики. Затвержені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>.

Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затв. рішенням Ради адвокатів України від 30 серпня 2014 року № 120. URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2016-06-11-polozhennya-151_57cd1502039cf.pdf.

Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF#Text>

Про затвердження Порядку і умов укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з

адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 січня 2012 року № 8. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/244855747>

Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 465.Зміни від 29 липня 2020 р. № 660. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2020-%D0%BF#Text>

Положення про Координаційний центр з надання правової допомоги, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 06.06.2012 № 504. URL: http://www.legalaid.gov.ua/images/legislation/2012_06_06_Resolution_KMU_504.pdf.

Питання видання доручень центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги: наказ Координаційного центру від 25.12.2014 № 33. URL: <http://legalaid.gov.ua/ua/zakonodavstvo/orhanizatsiino-rozporiadchidokumenty>.

Методичні рекомендації щодо організації надання безоплатної вторинної правової допомоги місцевими центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затверджені наказом Координаційного центру з надання правової допомоги від 26 червня 2015 року № 160 URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/MUS24975.html

Про забезпечення дотримання прав адвокатів, які здійснюють безоплатну вторинну правову допомогу: Рішення РАУ від 26 червня 2019 року № 74. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2019-06-26-r-shennya-rau-74_5d3ad49947cf7.pdf

Реєстр адвокатів, що надають безоплатну правову допомогу. URL: <https://www.legalaid.gov.ua/advokatam/reyestr-advokativ/>

Методика обчислення розміру винагороди адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 465 “Питання оплати послуг та відшкодування витрат

адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу”. Зміни від 03 лютого 2021 р. № 76. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-punktu-5-a76>

Калькулятор для розміру винагороди-оплати послуг за надання БВПД (оновлено 2021-07-01) Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2021 року № 76 «Про внесення змін до пункту 5 Методики обчислення розміру винагороди адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу». URL: <https://www.legalaid.gov.ua/publikatsiyi/calc-act-forms/>

Роз’яснення Мін’юсту щодо застосування деяких положень законодавства в частині організації надання правової допомоги у форматі «запитання – відповідь». URL: <https://minjust.gov.ua/m/ministerstvo-yustitsii-rozjasnyue-zastosuvannya-deyakih-polojen-zakonodavstva-v-chastini-organizatsii-nadannya-pravovoi-dopomogi>

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Солдатова Геннадія Івановича щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України, статті 44 Кримінально-процесуального кодексу України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про право вільного вибору захисника) від 16 листопада 2000 року № 13-пн/2000

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Голованя Ігоря Володимировича щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України (справа про право на правову допомогу) від 30 вересня 2009 року № 23-пн/2009

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням Приватного малого підприємства-фірми „Максима“ щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 59 Конституції України, частини першої статті 44 Господарського процесуального кодексу України (справа про

відшкодування витрат на юридичні послуги у господарському судочинстві) від 11 липня 2013 року № 6-рп/2013

Висновок Конституційного Суду України (Велика палата) у справі за конституційним зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо скасування адвокатської монополії) (реєстр. № 1013) вимогам статей 157 і 158 Конституції України від 31 жовтня 2019 року № 4-в/2019

Література:

1. Бакаянова Н.М. Основи адвокатури України: функціональні та організаційні аспекти: монографія. Одеса: Юридична література, 2017. 357 с.
2. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні : монографія / Т.Б. Вільчик. Харків: Право, 2015. 400 с.
3. Вільчик Т, Святоцька В., Бакаянова Н. Інститут адвокатури у національній правовій доктрині. Вступне слово. Право України. 2019. № 12. С. 11-15.
4. Вільчик Т. Б. Функції інституційної адвокатури // Форум права: електрон. наук. фахове вид. 2017. № 2. С. 24–29. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_2_6.pdf
5. Вільчик Т.Б. Конституційно-правовий статус адвокатури України [Електронний ресурс] / Т. Б. Вільчик // Теорія і практика правознавства. Вип. 2 (8). 2015. С. 1–13. URL: http://tlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/11/Вільчик_Т.Б.pdf
6. Vilchuk T. Duties of a lawyer to a court and to a client: foreign scientific doctrine and proposals for the legislation of Ukraine. Russian Law Journal. 2018; 6(4):62-99. <https://doi.org/10.17589/2309-8678-2018-6-4-62-99>.
7. Vilchuk, T., Sokolova, A., & Demchyna, T. (2021). Regulation of advocacy profession: global trends. Cuestiones Políticas, 39(69), 689-706. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3969.43>

8. Вільчик Т.Б, Професійні права адвокатів та гарантії адвокатської діяльності у країнах Європейського Союзу / Науковий вісник Ужгородського Національного університету. 2018. С 143-147.
9. Заборовський В. В. Правовий статус адвоката в умовах становлення незалежної адвокатури України: монографія. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 900 с. С. 345.
10. Зейкан Я. П., Лисак О. М., Рябець Н. М. Адвокатська техніка (підготовка до процесу і методики переконання). Київ: Дакор, 2020. 618 с.
11. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: Монографія. Київ: Інтерсервіс, 2017. 800 с.
12. Лапкін А.В. Організація судових та правоохоронних органів України. Навчальний посібник у схемах. Київ: Право, 2018, 114 с.
13. Матвеєвський О.В., Ярова Л.В. Організація судових і правоохоронних органів України. Курс лекцій. Київ: Фенікс, 2020. 376 с.
14. Москвич Л.М. Назаров І.В., Овсяннікова О.О. Організація судових та правоохоронних органів. Частина 1: Основи судоустрою України. Харків: Право, 2018, 244 с.
15. Організація адвокатури та адвокатська діяльність: навч.посіб.для підгот.до комплекс. іспиту / [Т.Б.Вільчик, І.В.Назаров, Овчаренко О.М та ін.]. Харків: Право, 2021 р. С. 448..
16. Правозахисний рух // Юридична енциклопедія : [у 6 т.] / ред. кол. (відп. ред.) [та ін.]. К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2020. Т. 5 : П-С. 736 с.
17. Практичний посібник щодо прийнятності заяв. Видання Європейського суду з прав людини. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/human-rights/echr-admissibility-guide.pdf>
18. Святоцька В. О. Стандарти організації та професійної діяльності адвокатури: порівняльно-правове дослідження: монографія. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2019. 480 с.

19. Слива Л. Стратегія та тактика консультативної діяльності адвоката. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 9. С. 286-293. URL: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2019/9/50.pdf>.
20. Сторінка Європейського суду з прав людини з інформаційно-аналітичними матеріалами українською мовою. URL: https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c=#n14091407416510762471552_pointer
21. Судові та правоохоронні органи України : навч.-метод. посіб. / [уклад.: Н. М. Бакаянова та ін.]. Одеса : Фенікс, 2018. 246 с.
22. Тетарчук І.В. Судові та правоохоронні органи України. Для підготовки до іспитів. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 202 с.
23. Європейський суд з прав людини : питання й відповіді. Секретаріат Суду. URL: <https://helsinki.org.ua/files/docs/1290530114.pdf>.

Інтернет-ресурси

24. Сайт Ради Європи. URL: <http://www.coe.kiev.ua>
25. Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції». URL: <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>
26. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>
27. Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
28. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
29. Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
30. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України. URL: <https://ccu.gov.ua/>
31. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>
32. Сайт Ради адвокатів України. URL: <http://radaadvokativ.org.ua/>.

33. Сайт Національної асоціації адвокатів України. URL: <http://unba.org.ua/akts-naau>
34. Міжнародна асоціація адвокатів. URL: <http://www.ibanet.org>.
35. Координаційний центр з надання безоплатної правової допомоги. URL: <http://legaid.gov.ua/ua/>
36. Рада асоціацій адвокатів та товариств юристів Європи. URL: <http://www.ccbe.eu> .
37. Офіційний сайт Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. URL: <http://vkdka.org>.

СЕНМК - Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адвокатури. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=692:bezoplatna-pravova-dopomoha&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, мають бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога – дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого»: (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf)

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій, лекцій). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами лише для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Безоплатна правнича допомога» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки

студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34